

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio II. De dissolutione sponsalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. VI.

De impedimento publicæ honestatis, proveniente ex sponsalibus de futuro.

Impedimentum publicæ honestatis est quædam quasi affinitas, aut propinquitatis jure Ecclesiastico introducta, proveniens ex sponsalibus de futuro: ob publicans morum honestatem, hac scilicet exigente, ne cum consanguineis matrimonium contrahere possit, qui cum aliqua ex consanguineis sponsalia jam contraxerat, ita ut hoc publicæ honestatis impedimentum etiam ille contrahat, qui major septennio cum puella proximâ septennio, in qua malitia supplet ætatem, sponsalia de futuro contrahit. *c. 7. n. 3. h. t.* hoc autem impedimentum publicæ honestatis de jure antiquo quidem Decretalium ad quartum usque gradum se extendebat, & oriebatur non tantum ex sponsalibus validis, sed etiam invalidis, modò non invalida fuerint ex defectu consensus, & pura illa fuerint, ac certa, cum determinata persona; vel si conditionalia fuerint, fuerit tamen conditio jam impleta. *c. Ex sponsalibus unico h. t. in 6. per Concil. tamen Trident. Sess. 24. c. 3. de reformat.* multa correctâ fuerunt, ita ut hodie hoc impedimentum non oriatur, nisi ex sponsalibus validis, & non extendatur ultra primum gradum consanguinitatis, tam in linea rectâ; quam laterali; ne nimirum scilicet ob impedimenta dirimentia, restringatur matrimoniorum valor.

SECTIO II.

De dissolutione sponsalium.

§. I.

Ob quas causas dissolvi possint sponsalia de futuro?

Primò dissolvi possunt sponsalia perbetum mutuo, & libero consentientium consensu, per quæ etiam aliqua nascitur, per eadem etiam (interis paribus) dissolvitur *cap. 1. de reg. juris* quamvis juramento firmata sint sponsalia talia, juramentum etiam promissorium, appositum contra conditionem accessorium, sequitur eorum naturam & conditiones. *c. quædam de iur. de jure jurand.* Secundò solvi possunt sponsalia lapsu temporis ad matrimonium contrahendum præfixi. *c. 1. h. t.* Si tamen ad finiendam obligationem tempus præfixum sit, quo in casu illi liberè rescilire potest à talibus sponsalibus, per quem non stetit, quædam matrimonium intra præfixum tempus contraheretur, uti colligitur ex *c. 1. 22. h. t.* Tertio solvantur sponsalia discessum in longinquas terras *cap. 1. g. sine licentia sponsæ, vel longam illius absentiam, ita ut nulla spes sit breviter redituri, c. De illis s. h. t. cò quodlibet discedens videatur renuntiare sponsalibus; quòd si tamen in propinquo haberet, monendus, & requirendus ad reditu videretur, prout etiam expectari deberet, si negotiorum tantum casus*

reddat ad contrahendum matrimonialiter, qui ordinem sacrum suscipit, cum ordo sacer sit impedimentum dirimens. Per votum autem suscipiendi sacros ordines non dissolvitur sponsalia prius contracta, saltem ex parte voventis (cum quae enim contracta sunt sponsalia, illa liberatur à sponsalium talium obligatione, si sponsus votum v. g. faciat suscipiendi sacros ordines, eò quòd taliter vovens videatur renuntiare prioribus sponsalibus) probabilius est, cum in grave alterius præjudicium votum hoc non videatur acceptare DEUS.

§. III.

Utrum priora sponsalia de futuro solvantur per posteriora juramento firmata; vel per matrimonium cum alia contractum, & an etiam per subsequentem fornicationem?

Respondetur primò, non solvi priora sponsalia per posteriora de futuro, quamvis hæc juramento firmata sint, cum posteriora hæc sponsalia invalida, & nulla sint, tanquam de re alteri iam obligata, & quamvis ipsis accedat juramentum, non minus tamen hoc juramentum invalidum est, tanquam accedens contractui invalido, cum quo velut accessorium cum suo principali corrumpit. Quòd si tamen carnalis copula cum posteriore sponsa, priorum sponsalium ignara, intervenerit, quamvis in rigore loquendo priora sponsalia (saltem ex parte decipientis) non dissolvantur, & damnum illatum per talem copulam debeat aliter compensari, potest tamen nonnunquam evenire, ut ob injuriam

ignoranti illatam ad posteriora sponsalia servanda obligatus maneat intactor.

Respondetur secundo, solvi priora sponsalia de futuro, per subsequentem sponsalia de presenti, sive per subsequentem matrimonium, illicitè quidem, non tamen invalidè contractum est, *Sicut in h. e.* quia fortius vinculum, quod est vinculum matrimonii, prævalet magis forti sponsalium de futuro vinculo, nec priorum sponsalium obligatio in tali casu omnino extinguatur, ex parte utriusque prout etiam colligitur ex *c. 1. De sponsaliorum, & can. ult. cau. 27. q. 2.* quamvis damnum, si priori sponsa in tali casu aliquod evenit, compensari debeat ab eo, qui fidem sefellit.

Respondetur tercio, solvi sponsalia etiam jurata per sequentem fornicationem, tam sponsi, quam sponsæ, in innocens jus habeat, ea rescindenda, non tamen nocens, tum quòd ob non bilem mutationem in tali casu, sicut frangenti, meritò fides non tenetur, tum quòd ex iniquitate sua comminationem habere non debeat nocens: & quòd quoad actuale fornicationem ipsi gaudeant in ordine ad dissolvenda contracta sponsalia sponsus & sponsa, ipsa tamen conceditur sponso rescilire sponsalibus, quamvis actualis fornicatio non intervenerit, ob vitam sponsæ minime perdicam, aut quòd vi oppressa fuerit, &c.

§. IV.

An, & quâ ratione præterea dissolvantur sponsalia ob supervenientem notabilem mutationem ex parte sponsi, vel sponsæ?

SI notabilis mutatio, aut nova causa stationabilis, post contracta sponsalia superveniret, ob quæ notabiliter difficillor redditur status matrimonii, solvuntur sponsalia, prout habetur in c. *Quemadmodum* 25. *De jure jurando*, ita ut in utroque foro fides habeatur sponso, & sponsæ afferenti, se non contracturum fuisse sponsalia, si ab initio talis causa fuisset, modò ex circumstantiis verisimilis assertio hæc videatur: in specie autem enumerantur passim hæc mutationes, ob quas à sponsalibus resiliiri potest (nisi, post cognitam illam mutationem, copula haberetur, quo in casu cessentur juri suo ad resiliendum renuntiare) si notabilis superveniat deformitas, nates v. g. amittendo, aut oculum, &c. si morbo contagioso, vel incurabili, lepra v. g. morbo gallico, epilepsia, &c. alteruter inficiatur; si alteruter incurat gravem infamiam, aut detegatur corruptorum morum homo, ebrietati & luti deditus, &c. si sævitia viri detegatur; si gravem fortunatum etiam jacturam alteruter patiat; si dotem nolint, aut non possint dare parentes; si graves, & capitales inimicitie oriuntur inter sponso, aut eorum parentes, vel consanguineos; si vagari incipiat sponso, &c. si superveniat impedimentum juris dicimens, &c.

SECTIO III.

De matrimonio secundum se, ejusque essentiam.

§. I.

Quid sit matrimonium, & quod duplex?

COMMUNITER ex jure definitur matrimonium, quod sit maris, & femina conjunctio, individuum vite consuetudinem retinens; sicuti tamen aliæ juris definitiones non sunt semper ad Dialecticæ regulas exactæ, sed multa subintelligi volunt, ita etiam hæc juris definitio; clariùs loquuntur, qui dicunt, *matrimonium esse contractum legitimum, & indissolubilem, quo vir & femina sibi mutuam tradunt & acceptant, corporis potestatem, per signa exterioris expressa in ordine ad proles generationem*. Dividitur autem matrimonium in legitimum, ratum, & confirmatum. Legitimum dicitur illud, quod legitimo consensu, inter personas habiles, juxta leges contractum est, quale etiam inter infideles habetur; ratum est, quod legitimum (id est, juxta leges & SS. Canones inter personas habiles contractum est) & insuper Sacramentum est, nondum tamen carnali copulâ consummatum; quæ si intervenerit post matrimonium contractum, consummatum dicitur, perfectum, & completum.

§. II